

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 83/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, Námestie M. R. Štefánika 1, Žilina, vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 25 Sd 97/2011 a jeho rozsudkom zo 6. júna 2013 a v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 10 So 55/2013 a jeho rozsudkom z 8. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 25 Sd 97/2011 a jeho rozsudkom zo 6. júna 2013 a v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 10 So 55/2013 a jeho rozsudkom z 8. októbra 2014. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 12. januára 2015.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne – ústredie, Bratislava (ďalej len „žalovaná“), sp. zn. 5356072740 z 9. júla 2010 bol sťažovateľke priznaný predčasný starobný dôchodok vo výške 251 € mesačne. Následným rozhodnutím žalovanej sp. zn. 5356072740 z 1. marca 2011 bolo vyplácanie predčasného starobného dôchodku zastavené, a to s poukazom na ustanovenie § 293bt ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona“). Proti poslednému rozhodnutiu podala sťažovateľka opravný prostriedok krajskému súdu, v ktorom namietala, že zastavenie vyplácania predčasného starobného dôchodku považuje za rozporné s viacerými článkami ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu. Príslušné ustanovenie novely zákona pôsobí podľa sťažovateľky neprípustne retroaktívne. Zároveň požiadala o prerušenie konania vedeného krajským súdom s tým, aby krajský súd podal návrh na začatie konania o súlade § 293bt novely zákona ústavnému súdu.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 25 Sd 97/2011-80 zo 6. júna 2013 bolo rozhodnutie žalovanej potvrdené. Krajský súd pri odôvodnení svojho rozhodnutia vychádzal z názoru, že ústavný súd návrhu na vyslovenie nesúlady ustanovenia § 293bt novely zákona svojím nálezom sp. zn. PL. ÚS 96/2011 nevyhoviel, a preto ani nebolo možné uznať argumentáciu sťažovateľky za dôvodnú. Sťažovateľka však namieta, že ústavný súd sa nezaoberal otázkou súladu uvedeného ustanovenia s čl. 14 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, pretože riešil vec iba z pohľadu možného nesúlady s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 30 ods. 1 a 4, čl. 39 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy.

Na základe odvolania sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 So 55/2013 z 8. októbra 2014 bol rozsudok krajského súdu potvrdený. Aj podľa názoru najvyššieho súdu je v konaní rozhodujúci nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 96/2011.

Proti rozsudku najvyššieho súdu podala sťažovateľka podaním z 8. decembra 2014 doručeným krajskému súdu osobne do podateľne 11. decembra 2014 dovolanie, ktorého prípustnosť opiera o ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. O dovolaní nebolo dosiaľ rozhodnuté.

Podľa názoru sťažovateľky z dôvodov, ktoré podrobne uvádza, došlo k porušeniu označených článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

Z procesnoprávneho hľadiska vzhľadom na prebiehajúce dovolacie konanie na najvyššom súde sťažovateľka žiada, aby ústavný súd postupom podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku prerušil konanie do právoplatného skončenia dovolacieho konania, keďže v dovolacom konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie ústavného súdu.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky(...) na spravodlivé súdne konanie a právo na súdnu ochranu upravené v čl. 2 ods. 2, čl. 48 ods. 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 08.10.2014. sp. zn. 10So/55/2013.

2. Základné právo sťažovateľky(...) na spravodlivé súdne konanie a právo na súdnu ochranu upravené v čl. 2 ods. 2, čl. 48 ods. 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 06.06.2013, sp. zn. 25Sd/97/2011-80.

3. Základné právo sťažovateľky(...) na účinný opravný prostriedok podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, zákaz diskriminácie zaručené v čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 08.10.2014, sp. zn. 10So/55/2013.

4. Základné právo sťažovateľky(...) na účinný opravný prostriedok podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zákaz diskriminácie zaručené v čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 06.06.2013, sp. zn. 25Sd/97/2011-80.

5. Základné právo sťažovateľky(...) vlastniť a spravovať majetok podľa čl. 20 ods. 1, Ústavy Slovenskej republiky, ochrana majetku zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 06.06.2013, sp. zn. 25Sd/97/2011-80 a taktiež bolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 08.10.2014, sp. zn. 10So/55/2013.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 08.10.2014, sp. zn. 10So/55/2013 a rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 06.06.2013, sp. zn. 25Sd/97/2011-80 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na nové konanie a rozhodnutie.

7. Sťažovateľke(...) priznáva finančné zadostučinenie vo výške 7000,- € (slovom: sedemtisíc eur), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný jej vyplatiť 5000,- EUR a Krajský súd v Žiline je povinný je vyplatiť 2000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. Právnomu zástupcovi sťažovateľky priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na jeho účet JUDr. Mgr. Štefana Buchu(...), a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti rozsudku krajského súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky mal najvyšší súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v tomto rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba poznamenať, že sťažovateľka možnosť podať odvolanie aj využila.

Obdobná je situácia aj vo vzťahu k tvrdenému porušeniu práv najvyšším súdom v rámci odvolacieho konania. Sťažovateľka sama uvádza a dokladá, že proti odvolaciemu

rozsudku najvyššieho súdu podala dovolanie, ktorého prípustnosť sa podľa jej právneho názoru opiera o ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.

Za tejto situácie, keď sa sťažovateľka domáha svojho práva na najvyššom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09 alebo I. ÚS 276/2010), že v prípade podania opravného prostriedku (odvolanie či dovolanie) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54, alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04, a jeho body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2015